

ประสิทธิผลการนำนโยบายการฉีดวัคซีนเพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของ
โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID-19) ไปปฏิบัติของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

The Effectiveness of The Vaccination Policy to Prevent the Spread of
Coronavirus Disease (COVID-19) Into Practice in Prachuap Khiri Khan Province

พงศ์พันธ์ รัตนธรรมวัฒน์¹ เกษมชาติ นเรศเสนีย์²

Phongphan Rattanatammawat¹ Kasemchart Naressenie²

นักจัดการงานทั่วไปชำนาญการ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดประจวบคีรีขันธ์¹

อาจารย์² วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

E-mail: suphattra.yod@rmutr.ac.th

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อประเมินระดับประสิทธิผลการนำนโยบายการฉีดวัคซีนเพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID-19) ไปปฏิบัติ (2) เพื่อเปรียบเทียบประสิทธิผลการนำนโยบายการฉีดวัคซีนเพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID-19) ไปปฏิบัติจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล และ (3) เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านการนำนโยบายไปปฏิบัติและประสิทธิผลการนำนโยบายการฉีดวัคซีนเพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID-19) ไปปฏิบัติ

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ดำเนินการโดยศึกษากลุ่มตัวอย่างที่เป็นอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำนวน 379 คน ได้จากการสุ่มแบบอย่างง่าย คำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ Taro Yamane และดำเนินการโดยการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามประเมินค่าด้วยมาตรวัด (Rating Scale) ที่มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา 0.971 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว และการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า (1) ประสิทธิผลการนำนโยบายการฉีดวัคซีนเพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID-19) ไปปฏิบัติ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($=3.82, S.D.=0.66$) (2) ผลการทดสอบความแตกต่างประสิทธิผลของการนำนโยบายไปปฏิบัติจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ระยะเวลาในการปฏิบัติงานแตกต่างกัน มีประสิทธิผลการนำนโยบายไปปฏิบัติไม่แตกต่างกัน และ (3) ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านการนำนโยบายไปปฏิบัติกับประสิทธิผลการนำนโยบายไปปฏิบัติ พบว่า ปัจจัยด้านการนำนโยบายไปปฏิบัติทั้ง 6 ตัว มีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผล ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.01

คำสำคัญ: ประสิทธิผล; การนำนโยบายไปปฏิบัติ; การแพร่ระบาด; โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา

Abstract

This research has three objectives (1) To assess the level of effectiveness in implementing the vaccination policy to prevent the spread of the novel coronavirus disease (COVID-19) in practice (2) To compare the effectiveness of the vaccination policy to prevent the spread of coronavirus disease (COVID-19) into practice, classified by personal factors and (3) to test the correlation between policy implementation factors and the effectiveness of vaccination policy implementation to prevent the spread of coronavirus disease (COVID-19)

This research is a quantitative research. Conducted by studying a sample group of village health volunteers Prachuap Khiri Khan Provincial Public Health Office, 379 people obtained from a simple random The sample size was calculated using Taro Yamane's formula The data were collected by using a rating scale with an alpha coefficient of 0.971 Data were analyzed using a statistical package These are frequency, percentage, mean, standard deviation T test One-way ANOVA and Pearson's correlation coefficient analysis

The results showed that (1) The overall effectiveness of the vaccination policy to prevent the spread of coronavirus disease (COVID-19) was at a high level ($=3.82, S.D.=0.66$) (2) The results of the difference test on the effectiveness of the policy implementation classified by personal factors found that the sample group with personal factors were sex, age, educational level. The duration of work is different. And (3) The results of testing the relationship between the policy implementation factors and the policy implementation effectiveness found that the 6 policy implementation factors had a positive relationship with the effectiveness. moderate statistically significant at 0.01 level

Keywords: Effectiveness; Implementation of the policy; The spread of the coronavirus disease (COVID-19)

บทนำ

สถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) เป็นปัญหาสำคัญระดับโลก ได้แพร่ระบาดอย่างรวดเร็วและกว้างขวางไปทั่วโลก เริ่มต้นพบการระบาดในเมืองอู่ฮั่น ประเทศจีน เดือนธันวาคม พ.ศ. 2562 และองค์การอนามัยโลกได้ประกาศให้การระบาดของโรคเป็นภาวะฉุกเฉินทางสาธารณสุขระหว่างประเทศ (Public Health Emergency of International Concern : PHEIC) วันที่ 30 มกราคม 2563 กระทรวงสาธารณสุข โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข จึงได้ประกาศให้เป็นโรคติดต่อเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เป็นโรคติดต่ออันตราย ตามพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ.2558 (กรมควบคุมโรค, 2563) ตามคำแนะนำของคณะกรรมการโรคติดต่อแห่งชาติ เมื่อมีข้อมูลการระบาดทั่วโลกระยะแรก 19 ประเทศ และต่อมาการแพร่กระจายเชื้อได้ขยายเป็นวงกว้างจนมีผู้ติดเชื้อเพิ่มมากขึ้นจนระบาดทั่วโลก และจนทำให้ผู้ติดเชื้อเสียชีวิตเป็นจำนวนมาก จากข้อมูลตั้งแต่วันที่ 30 ธันวาคม 2562 ถึงวันที่ 14 เมษายน พ.ศ. 2564 พบว่า ทั่วโลกมีผู้ติดเชื้อไวรัส โคโรนา สะสมจำนวน 136,996,364 คน และพบยอดผู้เสียชีวิตสะสมเพิ่มสูงขึ้นถึง 3,012,251 คน สำหรับสถานการณ์ในประเทศไทยพบว่ามีผู้ติดเชื้อสะสม 35,910 คน และเสียชีวิต 97 คน (กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข, 2564)

การศึกษาจาก meta-analysis พบว่า ระยะฟักตัวของเชื้อโรคโควิด-19 คือ 2-14 วัน (Dhouib & et al., 2021) และผลการศึกษาวิจัยพบว่า เชื้อโรคโควิด-19 มีชีวิตบนวัตถุสิ่งของต่าง ๆ ได้นานถึง 9 วัน ส่วนใหญ่อยู่ในช่วงเวลา 4-5 วัน ตัวแปรสำคัญ คือ อุณหภูมิและความชื้น หากอยู่ในอุณหภูมิที่ค่อนข้างเย็นและชื้น เชื้อโรคโควิด-19 จะมีชีวิตยืนยาวขึ้น เชื้อโรคนีติดต่อกันผ่านคนสู่คนผ่านการไอจามหรือการสัมผัสเข้าสู่ร่างกายทางปาก จมูกและเยื่อเมือก และเชื้อจะเสียชีวิตภายใน 1 นาที เมื่อสัมผัสแอลกอฮอล์เอทานอล 62-71% ไฮโดรเจนเปอร์ออกไซด์ 0.5% หรือโซเดียมไฮโปคลอไรต์ 0.1% (Kampf et al., 2020) องค์การอนามัยโลก (World health organization, 2020) จึงมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการป้องกันการติดเชื้อโรคโควิด-19 คือ การเฝ้าระวังคัดกรองโรคและป้องกันการแพร่กระจายเชื้อโรคอย่างเคร่งครัด ทั้งการแพร่กระจายเชื้อโรคด้วยวิธี droplet transmission, contact transmission และ airborne transmission มีการบริหารจัดการที่ดีทั้งด้านนโยบาย การจัดสรรบุคลากร ระบบปฏิบัติการและการจัดการด้านสิ่งแวดล้อม เน้นการเว้นระยะห่างทางสังคม การสวมหน้ากากอนามัย การล้างมือบ่อย ๆ อยู่ห่างกันอย่างน้อย 1-2 เมตร หลีกเลี่ยงการสัมผัสตา จมูกและปาก ถ้ามีไข้ ไอ หายใจลำบากหรืออาการผิดปกติอื่น เช่น การรับรสรับกลิ่นลดลง

จากเริ่มแรกพบการระบาดเพียงในประเทศจีน แต่ต่อมาพบว่ามี การแพร่ระบาดอย่างรวดเร็วและกระจายไปยังประเทศและภูมิภาคอื่น ๆ ทั่วโลก ส่งผลให้องค์การอนามัยโลกจำเป็นต้องออกมาประกาศให้โรคโควิด 19 เป็นโรคระบาดใหญ่ทั่วโลก (World health organization, 2020) ในปัจจุบันทุกประเทศทั่วโลกยังคงพบผู้ติดเชื้อ ผู้ป่วย และผู้เสียชีวิตด้วยโรคโควิด19 เพิ่มจำนวนมากขึ้นเรื่อย ๆ อย่างต่อเนื่อง โดยหลาย ๆ ประเทศทั่วโลกยังคงไม่สามารถควบคุมสถานการณ์การระบาดของโรคได้สำเร็จ เนื่องจากไวรัสมีการแพร่กระจายและกลายพันธุ์อย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้นานาประเทศทั่วโลกเกิดความวิตกกังวล มีการออกมาตรการทางสาธารณสุขเพื่อป้องกัน ควบคุมมากมาย ทั้งการเว้นระยะห่างทางสังคม มาตรการการดำเนินการให้มีการปิดเมือง ปิดประเทศ สวมใส่หน้ากากอนามัยตลอดเวลา ล้างมือให้บ่อยครั้งที่สุดเท่าที่จะทำได้ ชะลอการเดินทางข้ามพื้นที่ทั้งในประเทศ และต่างประเทศ เพื่อป้องกันการแพร่กระจายของโรคการระบาดในวงกว้างของ COVID-19 ที่เกิดขึ้น ซึ่งส่งผลกระทบต่อสุขภาพและการดำเนินชีวิตของผู้คนรวมทั้งผลกระทบต่อเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นกับทุก ๆ ประเทศทั่วโลก ซึ่งหนึ่งในมาตรการสาธารณสุขที่ทุกประเทศให้ความสำคัญอย่างมาก นั่นคือ การระดมฉีดวัคซีนโควิด-19 ที่เร่งพัฒนาและนำออกมาใช้อย่างเร่งด่วนเป็นกรณีฉุกเฉิน ในทุก ๆ ประเทศทั่วโลก รวมถึงประเทศไทยก็เป็นหนึ่งในหลาย ๆ ประเทศทั่วโลกที่พยายามระดมการฉีดวัคซีนให้กับประชากรให้ได้มากที่สุดและเร็วที่สุด เพื่อที่จะสามารถยับยั้งและควบคุมการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 นี้ให้ได้ โดยมุ่งหวังให้ร่างกายผู้ที่ได้รับวัคซีนสร้างภูมิคุ้มกันต่อเชื้อโควิด-19 สามารถป้องกันการติดเชื้อหรือ ถ้ามีการติดเชื้อโควิด-19 ก็มีอาการไม่หนัก เพื่อให้ประชาชนได้กลับมาใช้ชีวิตในสังคมได้ปกติให้เร็วที่สุด จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาวิจัยการฉีดวัคซีนเพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID-19) ของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มีประสิทธิผลอย่างไร

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อประเมินประสิทธิผลการนำนโยบายการฉีดวัคซีนเพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID-19) ไปปฏิบัติของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์
2. เพื่อเปรียบเทียบประสิทธิผลการนำนโยบายการฉีดวัคซีนเพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID-19) ไปปฏิบัติของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านการนำนโยบายไปปฏิบัติกับประสิทธิผลการนำนโยบายการฉีดวัคซีนเพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID-19) ไปปฏิบัติของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

การทบทวนวรรณกรรม

แนวคิดและทฤษฎีนโยบายสาธารณะ

Thomas R. Dye (1981) กล่าวว่า นโยบายสาธารณะ หมายถึง สิ่งที่รัฐบาลตัดสินใจกระทำหรือไม่กระทำเป็นการตัดสินใจของรัฐบาลเพื่อจัดการกับปัญหาต่าง ๆ ของสังคมเช่นปัญหา นโยบายต่างประเทศ ปัญหาการป้องกันสิ่งแวดล้อม ปัญหาอาชญากรรม ปัญหาคนว่างงาน เป็นความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานของรัฐกับสิ่งแวดล้อม ค่านิยมต่าง ๆ ที่มีต่อนโยบายสาธารณะในความหมายอย่างกว้าง จนไม่อาจแยกความแตกต่างระหว่างงานนโยบายกับงานประจำได้อย่างชัดเจน

จุมพล หินนิพานิช (2552) กล่าวว่ากระบวนการของการจัดทำนโยบาย (policy formation) สามารถแบ่งเป็น 4 ขั้นตอน ตามหลักการวิเคราะห์ด้วย ตัวแบบหลักเหตุผล ประกอบด้วยหมายถึง 1 ขั้นตอนการกำหนดปัญหา 2 ขั้นตอนการจัดทำนโยบาย 3 ขั้นตอนการนำนโยบายไปปฏิบัติ และ 4 ขั้นตอนการประเมินผล โดยปกตินโยบายที่เกิดขึ้นมักจะไม่ได้อาจมาจากการพิจารณาไตร่ตรองอย่างมีเหตุผลเท่านั้น ส่วนใหญ่ นโยบายมักจะเกิดจากการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การโน้มน้าวให้เกิดขึ้นและมีการปรับเปลี่ยนเมื่อนำไปสู่การปฏิบัติ ภายใต้ บริบท การเมือง เศรษฐกิจและสังคม และประวัติศาสตร์ ค่านิยม ของสังคมนั้น ๆ

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการนำนโยบายไปปฏิบัติและการประเมินผล

สมบัติ อารังธัญวงศ์ (2543) กล่าวว่า ความล้มเหลวของการนำนโยบายไปปฏิบัติอาจเกิดจาก ประการแรก การเลือกกลยุทธ์การนำนโยบายไปปฏิบัติที่ไม่เหมาะสม ประการที่สอง กลยุทธ์การนำนโยบายไปปฏิบัติ นั้นเหมาะสม แต่การเลือกหน่วยปฏิบัติและกลไกในการปฏิบัติไม่เหมาะสม ประการที่สาม ถึงแม้ว่าสิ่งที่กล่าวมาแล้วจะมีความเหมาะสมทั้งหมด แต่การเลือกเครื่องมือและวิธีการปฏิบัติไม่เหมาะสม ก็จะเป็นอุปสรรคสำคัญต่อความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติ

วรเดช จันทรศร (2551) กล่าวว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นกิจกรรมเชิงบูรณาการที่ต้องอาศัย การบูรณาการการปฏิบัติและจิตสาธารณะร่วมกันจึงจะสามารถก่อให้เกิดประสิทธิผล

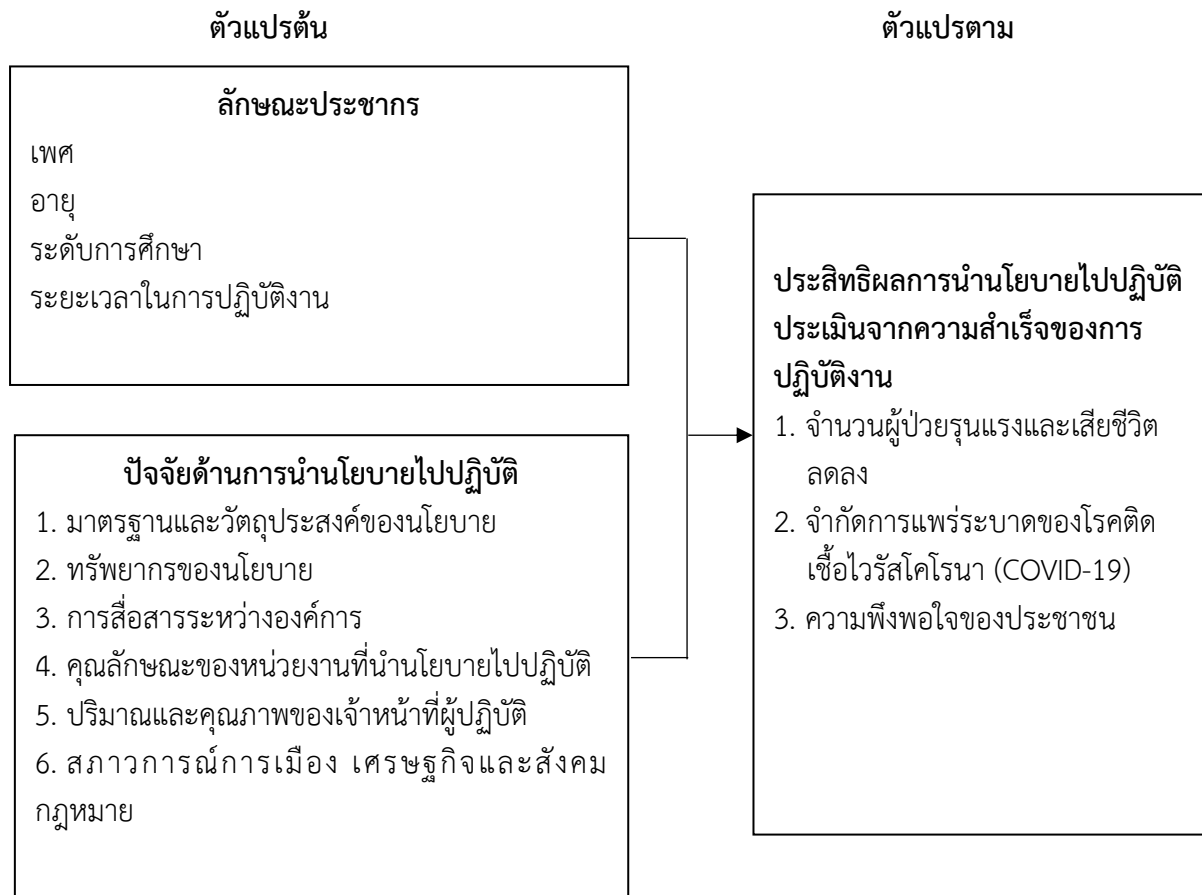
ทฤษฎีทางด้านประสิทธิผลได้ใช้ แนวคิดการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ (Results-based management) ตามแนวทางของ Canadian international development agency (CIDA) รวมถึง ได้ประยุกต์จากแนวคิดของ Norton and Kaplan, Richard M. Steers และ Stephen P. Robbins เป็น หลักประกอบด้วย 1) ความสำเร็จของการปฏิบัติงานที่บรรลุ วัตถุประสงค์ 2) ความสอดคล้องของนโยบาย 3) การพัฒนาอย่างยั่งยืน 4) คุณภาพและมาตรฐานการศึกษา 5) ความคุ้มค่าในการบริหารงบประมาณ 6) ภาวะสมดุลของภาวะแวดล้อม 7) จริยธรรมาภิบาล (สมคิด ดวงจักร์, 2556) ผู้วิจัยจะใช้เพียงแนวคิดความสำเร็จของการปฏิบัติงานที่บรรลุวัตถุประสงค์ ของนโยบายการฉีดวัคซีนเพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID-19) 1) จำนวนผู้ป่วยรุนแรงและเสียชีวิตลดลง 2) จำกัดการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID-19) 3) ความพึงพอใจของประชาชน

ความเป็นมาของการการเฝ้าระวังการระบาดของโรคโควิด-19 ในชุมชน

การเฝ้าระวังการระบาดของโรคโควิด-19 ในชุมชน บุคลากรที่มีบทบาทอย่างมาก และถือเป็นกำลังสำคัญของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในการดำเนินงานเชิงรุกในชุมชน คือ อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน หรือที่เรียกกันว่า อสม. ซึ่งปัจจุบันมีจำนวนมากกว่า 1,090,000 คนทั่วประเทศ (ระบบสารสนเทศงานสุขภาพภาคประชาชน กองสนับสนุนสุขภาพภาคประชาชน, 2563) บทบาทของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ที่เห็นได้ชัด คือเป็นผู้นำการดำเนินงานพัฒนาสุขภาพและคุณภาพชีวิตของประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชน เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมสุขภาพของประชาชนในชุมชน และมีหน้าที่แก้ไขข้อร้องเรียน กระจายข่าวดี ขี้บริการ ประสานงานสาธารณสุข บำบัดทุกข์ประชาชน และดำรงตนเป็นตัวอย่างที่ดี สำหรับสถานการณ์การแพร่

ระบาดของโรคโควิด-19 ในครั้งนี้ อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านได้มีบทบาทในการเฝ้าระวังการระบาดของโรคโควิด-19 ได้แก่ การร่วมมือกับเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในการคัดกรองกลุ่มเสี่ยงในชุมชน ทั้งผู้ที่เดินทางมาจากต่างประเทศและพื้นที่เสี่ยง หรือผู้ใกล้ชิดกับผู้ป่วย ติดตามเยี่ยมบ้านกลุ่มเสี่ยงที่อยู่ระหว่างการกักตัว เฝ้าระวังและเฝ้าระวังตามคำแนะนำของสาธารณสุข รวมถึงการรณรงค์ให้ความรู้ และแพร่กระจายข่าวสารในการป้องกันตนเองสำหรับประชาชนให้ปลอดภัยจากการติดเชื้อโควิด-19 (กระทรวงสาธารณสุข, 2563)

กรอบแนวคิดการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ศึกษาเรื่องประสิทธิผลการนำนโยบายการฉีดวัคซีนเพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID-19) ไปปฏิบัติของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน สังกัดสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ รวมทั้งสิ้น 7,200 คน (ข้อมูลจากสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ณ วันที่ 31 มีนาคม 2565) โดยการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างได้จากการสุ่มแบบอย่างง่าย ทำการแบ่งตัวอย่างตามสัดส่วนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 379 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามเพื่อทำการศึกษาวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เป็นแบบกำหนดข้อเลือกตอบ การตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ดำเนินการหาความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) โดยการนำแบบสอบถามให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน และ

หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยการทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการศึกษา จำนวน 30 ชุด

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้มาแปลงรหัสตัวเลขและสร้างตัวแปรแล้วบันทึกลงโปรแกรมเพื่อดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ ด้วยระบบคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าที่ การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียวและการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการศึกษาวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูลจากผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบวัตถุประสงค์และสมมติฐานการวิจัย ดังต่อไปนี้

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

จากการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า กลุ่มตัวอย่างซึ่งได้แก่ อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำนวน 379 คน มีปัจจัยส่วนบุคคลสามารถสรุปผลได้ เป็นดังนี้

เพศ ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงจำนวน 324 คนคิดเป็นร้อยละ 85.5 และเป็นเพศชายจำนวน 55 คนคิดเป็นร้อยละ 14.5

อายุ ส่วนใหญ่มีอายุ 51 ปีขึ้นไป จำนวน 195 คน คิดเป็นร้อยละ 51.5 รองลงมา คือ อายุระหว่าง 41-50 ปี จำนวน 99 คน คิดเป็นร้อยละ 26.1 รองลงมา อายุระหว่าง 31-40 ปี จำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 18.2 และมีอายุระหว่าง 21-30 ปี จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 4.2 ตามลำดับ

ระดับการศึกษา ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษา คือ ไม่ได้ศึกษา/ประถมศึกษา/มัธยมศึกษา จำนวน 298 คน คิดเป็นร้อยละ 78.6 รองลงมาคือระดับอนุปริญญาตรีหรือประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 11.3 และมีระดับการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 10.1 ตามลำดับ

ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน ส่วนใหญ่มีระยะเวลาในการปฏิบัติงาน คือ 16 ปีขึ้นไป จำนวน 123 ราย คิดเป็นร้อยละ 32.5 รองลงมา มีระยะเวลาในการปฏิบัติงาน ระหว่าง 6-10 ปี จำนวน 101 ราย คิดเป็นร้อยละ 26.6 รองลงมา มีระยะเวลาในการปฏิบัติงาน ระหว่าง 11-15 ปี จำนวน 92 ราย คิดเป็นร้อยละ 24.3 และมีระยะเวลาในการปฏิบัติงาน ต่ำกว่า 5 ปี จำนวน 63 ราย คิดเป็นร้อยละ 16.6

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับประสิทธิผลการนำนโยบายการฉีดวัคซีนเพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID-19) ไปปฏิบัติของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับประสิทธิผลการนำนโยบายการฉีดวัคซีนเพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID-19) ไปปฏิบัติของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ประกอบด้วย 6 ด้าน ได้แก่ ด้านมาตรฐานและวัตถุประสงค์ของนโยบาย ด้านความพอเพียงของทรัพยากรนโยบาย ด้านปริมาณและคุณภาพของบุคลากร ด้านการสนับสนุนจากหน่วยงานและประชาชน ด้านลักษณะองค์การที่นำนโยบายไปปฏิบัติ ด้านการติดต่อสื่อสารและประสานงาน

โดยผู้วิจัยจะนำเสนอผลการวิเคราะห์ในภาพรวมเป็นรายด้านและรายข้อ โดยหาค่าเฉลี่ย () และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้เป็นดังต่อไปนี้

ตารางที่ 1 ประสิทธิภาพการนำนโยบายไปปฏิบัติ ดังนี้

(n=379)

ข้อ	ประสิทธิภาพการนำนโยบายไปปฏิบัติ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	ลำดับ
1	จำนวนผู้ป่วยรุนแรงและเสียชีวิตลดลง	3.73	0.91	มาก	3
2	จำกัดการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID-19)	3.78	0.79	มาก	2
3	ความพึงพอใจของประชาชน	3.96	0.71	มาก	1
รวม		3.82	0.66	มาก	

จากตารางที่ 1 ผลการประเมินข้อมูลพบว่า ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีผลต่อประสิทธิภาพการนำนโยบายไปปฏิบัติ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.82, S.D.=0.66$) หากพิจารณาเป็นรายด้าน โดยมีความเห็นในเรื่อง ความพึงพอใจของประชาชนอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=3.96, S.D.=0.71$) รองลงมา คือ จำกัดการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID-19) ($\bar{X}=3.78, S.D.=0.79$) และเรื่องที่มีระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด คือ จำนวนผู้ป่วยรุนแรงและเสียชีวิตลดลง ($\bar{X}=3.73, S.D.=0.91$) ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการนำนโยบายการฉีดวัคซีนเพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID-19) ไปปฏิบัติ

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการนำนโยบายการฉีดวัคซีนเพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID-19) ไปปฏิบัติ

(n=379)

ข้อ	ด้านมาตรฐานและวัตถุประสงค์ของการนำนโยบายไปปฏิบัติ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	ลำดับ
1	เป้าหมายชัดเจนเป็นรูปธรรมของนโยบาย	3.96	0.65	มาก	3
2	เป็นการรักษาผลประโยชน์ของชาติ	3.92	0.70	มาก	4
3	สามารถปฏิบัติได้ตามขั้นตอนและระยะเวลาที่กำหนด	3.90	0.63	มาก	5
4	เป็นนโยบายสากลที่ทุกชาตินำไปปฏิบัติ	3.97	0.69	มาก	2
5	เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติรับทราบและเข้าใจวัตถุประสงค์ของนโยบาย	4.11	0.66	มาก	1
รวม		3.97	0.55	มาก	

จากตารางที่ 2 ผลการประเมินข้อมูลพบว่า ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีผลต่อประสิทธิภาพการนำนโยบายการฉีดวัคซีนเพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID-19) ไปปฏิบัติ ด้านมาตรฐานและวัตถุประสงค์ของนโยบาย โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.97, S.D.=0.55$) หากพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าความเห็นของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน อยู่ในระดับมาก จำนวน 5 ข้อ โดยมีความเห็นในเรื่อง เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติรับทราบและเข้าใจวัตถุประสงค์ของนโยบายอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.11, S.D.=0.66$) รองลงมาคือ เป็นนโยบายสากลที่ทุกชาตินำไปปฏิบัติ ($\bar{X}=3.97, S.D.=0.69$) และเรื่องที่มี

ระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด คือ สามารถปฏิบัติได้ตามขั้นตอนและระยะเวลาที่กำหนด ($\bar{X}=3.90$, $S.D.=0.63$) ตามลำดับ

ผลการเปรียบเทียบประสิทธิผลการนำนโยบายการฉีดวัคซีนเพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID-19) ไปปฏิบัติของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผลของการนำนโยบายไปปฏิบัติของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน จำแนกตามเพศ ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างประสิทธิผลของการนำนโยบายไปปฏิบัติของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ที่มีเพศที่แตกต่าง พบว่าในภาพรวมมีค่า Sig. เกินกว่า 0.05 นั้นแสดงให้เห็นว่าอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านที่มีเพศแตกต่างกัน มีประสิทธิผลของการนำนโยบายไปปฏิบัติ ด้านจำนวนผู้ป่วยรุนแรงและเสียชีวิตลดลง ด้านจำกัดการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID-19) ด้านความพึงพอใจของประชาชน ไม่แตกต่างกัน

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผลของการนำนโยบายไปปฏิบัติของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน จำแนกตามอายุ ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างประสิทธิผลของการนำนโยบายไปปฏิบัติของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน จำแนกตามอายุแตกต่างกัน พบว่า ในภาพมีค่า Sig. เกินกว่า 0.05 นั้นแสดงให้เห็นว่า อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ที่มีอายุแตกต่างกัน มีประสิทธิผลในการนำนโยบายไปปฏิบัติ ด้านจำนวนผู้ป่วยรุนแรงและเสียชีวิตลดลง ด้านจำกัดการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID-19) ด้านความพึงพอใจของประชาชน ไม่แตกต่างกัน

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผลของการนำนโยบายไปปฏิบัติของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน จำแนกตามระดับการศึกษา ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างประสิทธิผลของการนำนโยบายไปปฏิบัติของอาสาสมัครสาธารณสุข จำแนกตามระดับการศึกษาแตกต่างกัน พบว่า ในภาพรวมมีค่า Sig. เกินกว่า 0.05 จึงกล่าวได้ว่า อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีประสิทธิผลของการนำนโยบายไปปฏิบัติ ด้านจำนวนผู้ป่วยรุนแรงและเสียชีวิตลดลง ด้านจำกัดการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID-19) ด้านความพึงพอใจของประชาชน ไม่แตกต่างกัน

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผลของการนำนโยบายไปปฏิบัติของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน จำแนกตามระยะเวลาในการปฏิบัติงาน ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างประสิทธิผลของการนำนโยบายไปปฏิบัติของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านที่มีระยะเวลาในการปฏิบัติงานแตกต่างกัน พบว่า ในภาพรวมมีค่า Sig. เกินกว่า 0.05 อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านที่มีระยะเวลาในการปฏิบัติงานแตกต่างกันมีประสิทธิผลของการนำนโยบายไปปฏิบัติ ด้านจำนวนผู้ป่วยรุนแรงและเสียชีวิตลดลง ด้านจำกัดการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID-19) ด้านความพึงพอใจของประชาชนไม่แตกต่างกัน

ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านการนำนโยบายไปปฏิบัติกับประสิทธิผลการนำนโยบายการฉีดวัคซีนเพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID-19) ไปปฏิบัติของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ตารางที่ 3 แสดงผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านการนำนโยบายไปปฏิบัติกับประสิทธิผลการนำนโยบายการฉีดวัคซีนเพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID-19) ไปปฏิบัติของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยรวม

(n=379)

ปัจจัยการนำนโยบายไปปฏิบัติ	ประสิทธิผลของการนำนโยบายไปปฏิบัติ		
	r	Sig.	ระดับความสัมพันธ์
ด้านมาตรฐานและวัตถุประสงค์ของนโยบาย	0.468**	0.000	ปานกลาง
ด้านความพอเพียงของทรัพยากรนโยบาย	0.470**	0.000	ปานกลาง
ด้านปริมาณและคุณภาพของบุคลากร	0.475**	0.000	ปานกลาง
ด้านการสนับสนุนจากหน่วยงานและประชาชน	0.497**	0.000	ปานกลาง
ด้านลักษณะองค์การที่นำนโยบายไปปฏิบัติ	0.547**	0.000	ปานกลาง
ด้านประสิทธิภาพในการติดต่อสื่อสาร และประสานงานเครือข่าย	0.516**	0.000	ปานกลาง
รวม	0.571**	0.000	ปานกลาง

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ = 0.01

จากตารางที่ 3 พบว่า การวิเคราะห์ความสัมพันธ์โดยใช้สถิติ Pearson Correlation ในการทดสอบที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 พบว่า ปัจจัยการนำนโยบายไปปฏิบัติ ได้แก่ ด้านมาตรฐานและวัตถุประสงค์ของนโยบาย ด้านความพอเพียงของทรัพยากรนโยบาย ด้านปริมาณและคุณภาพของบุคลากร ด้านการสนับสนุนจากหน่วยงานและประชาชน ด้านลักษณะองค์การที่นำนโยบายไปปฏิบัติ ด้านประสิทธิภาพในการติดต่อสื่อสารและประสานงานเครือข่ายโดยรวมและรายด้านมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิผลของการนำนโยบายไปปฏิบัติของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สัมพันธ์ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านลักษณะองค์การที่นำนโยบายไปปฏิบัติ ด้านประสิทธิภาพในการติดต่อสื่อสาร และประสานงานเครือข่าย ด้านการสนับสนุนจากหน่วยงานและประชาชน ด้านปริมาณและคุณภาพของบุคลากร ด้านความพอเพียงของทรัพยากรนโยบายและด้านมาตรฐานและวัตถุประสงค์ของนโยบาย ตามลำดับ

อภิปรายผล

จากการวิจัยประสิทธิผลการนำนโยบายการฉีดวัคซีนเพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID-19) ไปปฏิบัติของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

พบว่า ประสิทธิผลการนำนโยบายการฉีดวัคซีนเพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID-19) ไปปฏิบัติของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน สังกัดสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก และด้านความพึงพอใจของประชาชนอยู่ในระดับมากที่สุดอันดับหนึ่ง รองลงมา คือ ด้านจำกัดการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID-19) ด้านจำนวนผู้ป่วยรุนแรงและเสียชีวิตลดลงตามลำดับ ขณะที่ปัจจัยมีผลต่อประสิทธิผลการนำนโยบายไปปฏิบัติ มีความสัมพันธ์เชิงบวก กับประสิทธิผลของการนำนโยบายไปปฏิบัติมีนัยสำคัญทางสถิติสอดคล้องกับงานสมคิดดวงจักร, 2556 ได้ศึกษาเรื่อง ประสิทธิผลของนโยบายการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล ในมหาวิทยาลัยราชภัฏ วัตถุประสงค์ดังนี้ คือ 1) เพื่อศึกษาการกำหนดนโยบายการบริหารจัดการตามหลักธรร

มาภิบาล 2) เพื่อศึกษาการนำนโยบายการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติ 3) เพื่อประเมินผลกระทบของการนำนโยบายการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติ และ 4) เพื่อศึกษาประสิทธิผลของนโยบายการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล โดยใช้การวิจัยแบบผสมวิธี ประกอบด้วย การวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างเป็นกรรมการมหาวิทยาลัยจำนวน จำนวน 137 คน ที่ได้มาด้วยการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประเมินค่า 4 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่น 0.971 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ และทดสอบสมมติฐานเชิงปริมาณด้วยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน นอกจากนี้ผู้วิจัยได้ใช้การวิจัยเชิงคุณภาพโดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญคือ กรรมการสภามหาวิทยาลัย จำนวน 27 คน ที่ได้มาจากการเลือกแบบบอกต่อ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการแปลความและการตีความในการสรุปข้อมูลเพื่อการตอบวัตถุประสงค์การวิจัย ผลการวิจัย มีดังนี้ 1) การกำหนดนโยบายการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลในมหาวิทยาลัยราชภัฏการนำไปปฏิบัติอยู่ในระดับมาก 2) การนำนโยบายการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติในมหาวิทยาลัยราชภัฏอยู่ในระดับมาก 3) การประเมินนโยบายการบริหารจัดการตามหลัก ธรรมาภิบาลในมหาวิทยาลัยราชภัฏมีผลกระทบอยู่ในระดับน้อย 4) ประสิทธิภาพของนโยบายการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลมีความสำเร็จในระดับน้อย 5) ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า การกำหนด นโยบายธรรมาภิบาล การนำนโยบายธรรมาภิบาลไปปฏิบัติและการประเมินผลกระทบนโยบายธรรมาภิบาล มีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับประสิทธิผลของนโยบายและสอดคล้องกับประสงค์เลาหะพงษ์ ศรีติ สฤรัตน์ และวิชัย รูปขำดี (2559) ประสิทธิภาพของนโยบายส่งเสริมรถยนต์อีโคคาร์” เป็นการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาวิเคราะห์นโยบายส่งเสริมรถยนต์อีโคคาร์ ในขั้นการกำหนดนโยบาย ขั้นการนำนโยบายไปปฏิบัติและขั้นการประเมินผลนโยบาย 2) เพื่อศึกษาปัจจัยเหตุของประสิทธิผลในนโยบายส่งเสริมรถยนต์อีโคคาร์ และ 3) เพื่อศึกษาประสิทธิผลของนโยบายส่งเสริมรถยนต์อีโคคาร์ โดยศึกษาจากนโยบายส่งเสริมรถยนต์อีโคคาร์ แผนแม่บทการพัฒนาอุตสาหกรรมยานยนต์ทุกชนิดและแผนงานที่เกี่ยวข้อง วิธีการประกอบด้วยศึกษาข้อมูลจากเอกสาร การสัมภาษณ์กลุ่มการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกกับหน่วยงานภาครัฐ สถาบันยานยนต์ ผู้ผลิตรถยนต์ กลุ่มผู้ซื้อรถยนต์ในนโยบาย จำนวน 7 หน่วยงาน และการสำรวจความคิดเห็นของผู้ซื้อรถยนต์ในนโยบายโดยใช้แบบสอบถาม จำนวน 400 รายทั่วประเทศ

ผลการวิจัยเชิงปริมาณ พบว่า ปัจจัยเหตุของประสิทธิผลในนโยบาย ประกอบด้วย ขั้นการกำหนดนโยบายได้แก่ ความชัดเจนของวัตถุประสงค์ เป้าหมายและตัวชี้วัดและการสนับสนุนจากองค์การที่เกี่ยวข้อง ขั้นการนำนโยบายไปปฏิบัติได้แก่ การสื่อสารระหว่างองค์การและกิจกรรมการนโยบายไปปฏิบัติ ความพร้อมขององค์การในการนำนโยบายไปปฏิบัติ และปัจจัยอื่นๆ ในด้านเศรษฐกิจ ด้านการเมืองและด้านสังคม ผลทั้ง 5 ปัจจัยมีความสำคัญอยู่ในระดับค่อนข้างมาก โดยขั้นการนำนโยบายไปปฏิบัติมีความสำคัญมากกว่าขั้นการกำหนดนโยบาย ส่วนประสิทธิผลของนโยบาย ประกอบด้วย ขั้นการประเมินผลนโยบาย ได้แก่ จำนวนรถยนต์ที่ผลิตจริงตามเวลาที่กำหนดในนโยบาย คุณภาพของรถยนต์ในด้านการประหยัดพลังงานด้านสิ่งแวดล้อมและด้านความปลอดภัย การตลาดของรถยนต์ในด้านตลาดในประเทศและส่งออก รูปลักษณ์ของรถยนต์ ราคาจำหน่าย การบำรุงรักษา และความพึงพอใจของผู้ซื้อรถยนต์ ปัญหาอุปสรรคที่พบและผลการแก้ไข จากภายในหน่วยงานภาครัฐ จากการแทรกแซงทางการเมืองและจากผู้ร่วมลงทุนในนโยบาย และผลกระทบของนโยบายทั้งในเชิงบวกและเชิงลบ ผลทั้ง 5 ปัจจัยมีความสำคัญอยู่ในระดับค่อนข้างมาก และด้านความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเหตุของประสิทธิผลกับประสิทธิผลของนโยบาย พบว่า ในขั้นการกำหนดนโยบายมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของนโยบายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

ระดับเชิงนโยบายเป็นที่ชัดเจนจากหลายประเทศแล้วว่าการได้รับวัคซีนโควิด-19 ที่มีประสิทธิภาพเพียงพอ ทั้งถึง และรวดเร็ว คือทางออกจากวิกฤติการระบาดของโควิด-19 ที่ได้ผลที่สุด และคาดว่าประเทศส่วนใหญ่จะยังต้องมีการฉีดวัคซีนต่อเนื่องในระยะยาวตามการกลายพันธุ์ของเชื้อไวรัส ทำให้มีการปรับการคาดการณ์ว่าปริมาณวัคซีนในโลกจะยังคงไม่เพียงพอกับความต้องการใช้ไปอีกอย่างน้อย 1-2 ปี ให้มีการปรับแผนการจัดหาวัคซีนอย่างเหมาะสม โดยเรียนรู้จากตัวอย่างที่ประสบความสำเร็จในต่างประเทศ และบทเรียนที่ผ่านมาของประเทศไทยเอง ไม่ว่าจะเป็นการจองและจัดซื้อวัคซีนล่าช้าและมีปริมาณน้อยเกินไป ความจำกัดของประเภทวัคซีน และการบริหารความเสี่ยงในด้านต่างๆ ที่ไม่เพียงพอ อันเป็นผลจากการติดกฎระเบียบที่ไม่เหมาะสมกับสถานการณ์ ความล่าช้าในกระบวนการต่างๆ ของระบบราชการ การไม่มีกลไกคุ้มครองผู้ตัดสินใจหากตัดสินใจผิดพลาดโดยสุจริต การขาดมุมมองและทักษะหลายด้านที่จำเป็นรวมทั้งการมีภารกิจล้นตัวจากงานประจำของคณะผู้จัดหาวัคซีน ซึ่งทำให้การจัดหาวัคซีนไม่สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งมีการตัดสินใจที่สำคัญ ที่สาธารณะไม่ได้รับทราบกระบวนการและเหตุผลในการตัดสินใจทั้งที่เป็นการตัดสินใจที่มีความสำคัญอย่างสูงสุดเพราะเกี่ยวข้องกับชีวิตและความเป็นอยู่ของประชาชนทั้งประเทศ

ในด้านการกระจายและระดมฉีดวัคซีนนั้น ที่ผ่านมามีประเทศไทยมีความสามารถในการฉีดวัคซีนได้เร็วพอสมควร แต่ประสบปัญหาวัคซีนไม่เพียงพอ ไม่ตรงกับความต้องการของประชาชน และความสับสนในการสื่อสารระหว่างหน่วยงานในเรื่องประมาณการจำนวนวัคซีนที่แต่ละหน่วยงานฉีดวัคซีนจะได้รับการจัดสรรจนทำให้ต้องเลื่อนการฉีดวัคซีนออกไปกระทบกับผู้สมควรได้รับวัคซีนลำดับแรก ๆ จำนวนการฉีดต่ำกว่าที่วางแผนไว้มากจนเกิดความกังวลสูงที่จะไม่สามารถบรรลุเป้าหมายการฉีดวัคซีนได้ 100 ล้านโดสก่อนสิ้นปี พ.ศ. 2564 และยังมีปัญหาการกระจายวัคซีนที่บิดเบือนไม่ตรงกับกลุ่มเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ ซึ่งส่วนสำคัญน่าจะเป็นผลจากการตัดสินใจทางการเมืองที่คำนึงถึงเป้าหมายอื่นมากกว่ายุทธศาสตร์ที่วางไว้ ปัจจัยเหล่านี้น่าจะส่งผลกระทบต่อการควบคุมการระบาด การลดความสูญเสียชีวิตของประชาชนและการฟื้นฟูเศรษฐกิจให้กลับมาโดยเร็ว

ในปัจจุบัน หน่วยงานต่างๆ ในประเทศไทยมีศักยภาพในการวิจัยและพัฒนา และแม้กระทั่งส่งออกวัคซีนสำหรับป้องกันโรคบางชนิด ในกรณีวัคซีนโควิด-19 เรามีการวิจัยและพัฒนาวัคซีนกว่า 20 ชนิด ซึ่งมีทั้งวัคซีนชนิด mRNA, protein-subunit, DNA และวัคซีนเชื้อตาย และที่สำคัญ ไทยยังประสบความสำเร็จในการรับจ้างผลิตวัคซีนชนิด viral-vector ให้แอสตราเซนเนกาโดยบริษัทสยามไบโอไซเอนซ์

ด้วยศักยภาพดังกล่าว ภาครัฐจึงควรให้การสนับสนุนโครงการพัฒนาและผลิตวัคซีนในประเทศที่มีขีดความสามารถในการพัฒนาเทคโนโลยีและการผลิตที่ได้มาตรฐานสากลอย่างจริงจังและต่อเนื่อง โดยการสนับสนุนเงินทุนในการพัฒนาและผลิตวัคซีนประสิทธิภาพสูงในลักษณะที่ยืดหยุ่นกว่าการใช้เงินงบประมาณปกติ รวมถึงส่งเสริมให้บริษัทผลิตวัคซีนระดับโลกมาลงทุนในประเทศไทยมากขึ้นด้วย เพื่อให้ประเทศไทยมีทางเลือกเพิ่มขึ้นในการได้มาซึ่งวัคซีนโควิด-19 ที่มีประสิทธิภาพสูง อีกทั้งมีความพร้อมในการรับมือโรคอุบัติใหม่ในอนาคต

การกระจายวัคซีนกลายเป็นปัญหาใหญ่ที่สร้างความโกลาหลในวงกว้างและกระทบคนจำนวนมากด้วยเหตุผลหลัก 3 ประการคือ 1) การได้รับวัคซีนที่จัดซื้อล่าช้ากว่าที่คาด และ 2) การแย่งชิงกันในการกระจายวัคซีนระหว่างหน่วยงานต่างๆ โดยขาดการประสานงานที่ดี และ 3) มีการเปลี่ยนแปลงกลุ่มเป้าหมายในการกระจายวัคซีนไปมาหลายครั้งตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ซึ่งเป็นสิ่งที่มีความจำเป็น

ระดับหน่วยปฏิบัติงาน มีการทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายจำนวน 9 ข้อ ในการแก้ปัญหาการฉีดวัคซีนโควิด ของประชาชนด้วย โดยมีรายละเอียดดังนี้

1) ควรประชาสัมพันธ์เพิ่มเติมความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับคุณภาพของวัคซีนและผลข้างเคียงของการฉีดวัคซีน ด้วยบุคคลที่มีความรู้ ประสบการณ์ หรือผู้ที่ได้รับการยอมรับจากสังคม/ประชาชน รวมทั้งผู้ที่ได้รับการฉีดวัคซีนแล้ว เพื่อสร้างความเชื่อมั่นและไว้วางใจจากประชาชนทั้ง 2 กลุ่ม คือ ผู้ที่ไม่ต้องการฉีดวัคซีน และผู้ที่ยังไม่พร้อมฉีด เนื่องจากวัคซีนนี้เป็นวัคซีนใหม่จึงทำให้ประชาชนเกิดความกังวลในด้านความปลอดภัยของวัคซีนเป็นพิเศษ

2) ควรตรวจสอบและสกัดกั้นข้อมูลที่ไม่ถูกต้องหรือบิดเบือนจากความเป็นจริงอย่างรวดเร็ว

3) ควรมีหน่วยงานเพียงหน่วยงานเดียวเป็นผู้ให้ข้อมูลข่าวสาร และชี้แจงขั้นตอนการเข้าถึงวัคซีนที่ชัดเจน เพื่อลดความสับสนให้กับประชาชน

4) ควรเพิ่มเงินชดเชยและเร่งให้มีการประชาสัมพันธ์หลักประกันความมั่นใจเกี่ยวกับการเจ็บป่วยและการเสียชีวิตจากการฉีดวัคซีน ซึ่งเป็นมาตรการที่รัฐได้มีการจัดทำไว้แล้ว เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับประชาชนในการจะได้รับเงินชดเชยอย่างแน่นอน เนื่องจากมาตรการดังกล่าวนี้มีผลต่อการตัดสินใจฉีดวัคซีนของประชาชน

5) ควรเพิ่มทางเลือกให้ประชาชนสามารถเข้าถึงวัคซีนป้องกันโรคโควิด 19 ได้หลากหลายยี่ห้อ นอกเหนือจากวัคซีนที่รัฐบาลจัดหาให้ เช่น ไฟเซอร์ (Pfizer) โมเดอร์นา (Moderna) เป็นต้น เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับประชาชนที่ยังไม่พร้อมฉีดวัคซีนหรือไม่ต้องการฉีดวัคซีนป้องกันโรคโควิด 19

6) ควรเพิ่มสถานที่ให้บริการฉีดวัคซีนป้องกันโรคโควิด 19 กระจายในชุมชน/หมู่บ้าน เพื่ออำนวยความสะดวกให้ประชาชนสามารถเข้าถึงได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว เช่น สถานีอนามัย/โรงพยาบาลประจำตำบล จัดรถ mobile พร้อมเจ้าหน้าที่ลงไปในพื้นที่ชุมชนตามวันเวลาที่กำหนด

7) ควรจัดให้มีเจ้าหน้าที่/อาสาสมัครหรือขอความร่วมมือภาคเอกชน อำนวยความสะดวกให้กับประชาชนในการลงทะเบียนเพื่อให้สามารถเข้ารับบริการฉีดวัคซีนป้องกันโรคโควิด 19 ได้ เช่น การลงทะเบียนฉีดวัคซีนป้องกันโรคโควิด-19 ที่ห้างสรรพสินค้า Operator

8) ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนทุกคนมีสิทธิลงทะเบียนและจองนัดวัน เวลา การฉีดวัคซีนป้องกันโรคโควิด 19 เพื่อที่จะเข้าถึงวัคซีนได้เร็วที่สุด โดยคำนึงถึงพื้นที่ที่มีการแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 รุนแรงเป็นหลัก

9) ควรให้ความช่วยเหลือประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 ในแต่ละพื้นที่และกลุ่มอาชีพ ผ่านมาตรการต่างๆ เช่น จ่ายเงินชดเชย/เยียวยาผู้ได้รับผลกระทบช่วยเหลือค่าครองชีพ ลดภาระค่าสาธารณูปโภค พักชำระหนี้/ลดอัตราดอกเบี้ย

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษาความ ความพึงพอใจ ความแตกต่าง ของประชาชนในกลุ่มตัวอย่างอื่นๆ หวังได้รับวัคซีนโควิด- 19 เพิ่มเติมในกลุ่มประชากรอาชีพอื่นๆ หรือมีความหลากหลายมากขึ้น ที่อาจส่งผลกระทบต่อจำนวนผู้ป่วยรุนแรงและเสียชีวิต แตกต่างกัน

เอกสารอ้างอิง

กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข. (2563). โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 Coronavirus Disease 2019

- กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข. (2564ก). รายงานสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019. สืบค้นเมื่อ 12 มิถุนายน 2564, จาก: <https://ddc.moph.go.th/viralpneumonia/file/situation/situation->.
- จุมพล หนิมพานิช. (2552). การประเมินผลนโยบาย: หลักการแนวคิด และการประยุกต์ใช้. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ประสงค์ เลหาพะพงษ์ ศรีติ สกฤรัตน์ และวิชัย รูปขำดี. (2559). ประสิทธิภาพของนโยบายส่งเสริมรถยนต์อีโคคาร์. วารสารชุมชนวิจัยมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา, 10(1).
- ระบบสารสนเทศสุขภาพภาคประชาชน กองสนับสนุนสุขภาพภาคประชาชน. (2563). รายงานอสม. ระดับประเทศ. สืบค้นเมื่อ 4 มกราคม 2564, จาก: <http://www.thaiphc.net/new2020>.
- วรเดช จันทรศร. (2551). ทฤษฎีการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- สมคิด ดวงจักร์. (2556). ได้ศึกษาการกำหนดนโยบายการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของมหาวิทยาลัยราชภัฏ (ปริญญาโทรัฐประศาสนศาสตร์). ปทุมธานี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ฯ.
- สมบัติ อารังธัญวงศ์. (2543). นโยบายสาธารณะ: แนวคิด การวิเคราะห์และกระบวนการ. กรุงเทพฯ: เสมาธรรม.
- Dhouib, W., Maatoug, J., Ayouni, I., Zammit, N., Ghammem, R., Fredj, S. B., & Ghannem, Dye, Thomas R. (1981). Understanding Public Policy. (4th edition). New Jersey: EnglewoodCliffs, Prentic Hall. H. (2021). The incubation period during the pandemic of COVID-19: a systematic inanimate surfaces and their inactivation with biocidal agents. Healthcare infection society, 104(3), 246-251.
- Kampf, G. Todt, D. Pfaender, S. Steinmann, E. (2020). Persistence of coronaviruses on Retrieve Form: <https://doi.org/10.1186/s13643-021-01648-y>. review and meta-analysis. Systematic reviews, 10(1), 1-14.
- World Health Organization. (18 March 2020). WHO Director-General's opening remarks at the media briefing on COVID-19 - 18 March 2020. Retrieved May 11 2021 from: <https://www.who.int/director-general/speeches/detail/who-director-general-s-opening-remarks-at-the-media-briefing-on-covid-19---18-march-2020>.
- World Health Organization. (19 April 2020). Coronavirus situation reports. Retrieved October 7 2021 from: <https://www.who.int/docs/default-source/coronaviruse/situation-reports/20200419-sitrep-90-covid-19.pdf>.